

1 Yttrande förslag Regional vattenförsörjningsplan

1.1 Förslag till beslut

Styrelsen i Nacka vatten och avfall AB beslutar att:

- Yttrandet godkänns och sänds till Länsstyrelsen i Stockholms län.

1.2 Sammanfattning

Nacka vatten och avfall AB (NVOA) har beretts möjlighet att yttra sig över Länsstyrelsens remissförslag till Regional vattenförsörjningsplan. NVOA är positiva till att en regional vattenförsörjningsplan tas fram och ser att planens framtagna mål och strategier kan användas till fortsatt planering. NVOA ser också att de åtgärder som är nödvändiga för att förbättra och säkra framtida dricksvattenförsörjning i regionen behöver finansieras genom större gemensamma investeringar.

1.3 Ärendet

Ett förslag till regional vattenförsörjningsplan har arbetats fram av Stockholms läns landsting, Storsthlm och Länsstyrelsen i Stockholm. En vattenförsörjningsplan kartlägger vattenresurser och behovet av vatten inom olika samhällssektorer. Därutöver identifieras hot och risker mot vattenförsörjningen. Ett viktigt syfte med planen är att skapa samsyn kring gemensamma prioriteringar och de åtgärder som behövs utföras för att säkra länets framtida vattenförsörjning.

Med länets förväntade befolkningsökning så är det av vikt att planera för en hållbar dricksvattenförsörjning som klarar av ökningen i både i normal- men även i krisläge. Enligt den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050 väntas antalet invånare i länet öka från 2,2 miljoner till ca 3,4 miljoner. Klimatförändringar är en annan utmaning som behöver planeras för samtidigt som man kontinuerligt måste arbeta för att minska risken för- och konsekvenser av allvarliga störningar i produktionen.

Stockholms län är idag starkt beroende av Mälaren som primär vattenresurs. Tre större vattenproducenter försörjer idag ca 95 % av länets befolkning. Producenterna kommer behöva göra både investeringar och fatta strategiska beslut för att kunna utöka sin kapacitet och möta regionens växande behov av ett hälsosamt och rent dricksvatten.

Ett längre avbrott vid något av vattenverken skulle idag medföra att ett stort antal invånare och verksamheter riskerar att bli utan vatten. Med en regional vattenförsörjningsplan kan dricksvattenproducenter, kommuner och andra aktörer minska flera av de sårbarheter som finns i dagens och framtidens dricksvattenförsörjning i Stockholms län. Ur ett kommunalt perspektiv kan den regionala vattenförsörjningsplanen bland annat utgöra:

- Planeringsunderlag i översiktsplanering och detaljplanering.
- Utgångspunkt för framtagande av VA-planer.
- Inriktning för skydd av vattenresurser.

Tre framtagna mål:

I föreslaget till Regional vattenförsörjningsplan har man konkretiserat tre mål och även tagit fram ett antal förslag till åtgärder som man ser behöver genomföras för att uppnå planens mål och syfte. Målen är:

1. Ett av de fem stora vattenverken i länet ska kunna ur drift under en månad och leveransen av dricksvatten i regionen ska ändå kunna fortgå utan samhällskritiska störningar.
Åtgärder för att nå målet är exempelvis förbättra robustheten och redundansen i de tekniska systemen och säkra tillräckligt med reservkapacitet.
2. De vattenresurser som i denna vattenförsörjningsplan är högst respektive högt prioriterade regionalt ska säkras för framtiden.
Åtgärder för att nå målet är att kommuner eller länsstyrelsen inrättar vattenskyddsområden med tillhörande skyddsföreskrifter, vilket är samstämmigt med kraven i EUs vattendirektiv.
3. Länets aktörer med ansvar för vattenförsörjning ska ha fungerande samverkansformer som bidrar till att målen kan nås och att nödvändiga åtgärder kan genomföras.

Tre framtagna strategier:

Inom arbetet med planen har övergripande strategier tagits fram, de har olika inriktning och föreslås kombineras för att nå de uppsatta målen:

- Förbättra möjligheterna att nyttja olika delar av Mälaren för råvattenintag, bygger på att nyttja skilda delar och bassänger av Mälaren. Tekniska sammankopplingar och överföringsledningar mellan producenternas ledningsnät ger ökad robusthet och redundans.
- Reservvattenförsörjning oberoende av Mälaren, bygger på att den totala reservvattentillgången ökas oberoende av Mälaren. Tidigare vattentäkter nyttjas, befintliga reservvattentäkter förstärks och nya yt- och grundvattentäkter identifieras och tas i bruk.

- Öka robusthet i vattenverken, handlar om att utveckla vattenverkens processer för att kunna möta en förändrad råvattenkvalitet och minska sårbarheten vid förorening av råvattnet. Därmed minskar sannolikheten att reservvattentäkter behöver nyttjas.

1.4 Bedömning

I förslaget till yttrande instämmer NVOA i att vattenförsörjningsplanens framtagna mål och strategier kan användas till fortsatt planering och att det är av stor vikt att regionen samarbetar i dessa viktiga frågor. NVOA ser också att de åtgärder som är nödvändiga för att förbättra och säkra framtida dricksvattenförsörjning i regionen behöver finansieras genom större gemensamma investeringar.

Synpunkter:

Nacka vatten och avfall betonar särskilt att följande åtgärder, kopplade till de framtagna målen, ska prioriteras i arbetet med Regional vattenförsörjningsplan:

- *Säkerställ erforderligt skydd för de högst och högt regionalt prioriterade vattenresurserna.* Viktigt att kommuner skyddar de råvattenförekomsterna som är högt/högst prioriterade, både tar fram skyddsområden men även reviderar äldre med avseende på avgränsning och skyddsföreskrifter. Även resurser som inte är med i prioriteringen kan behöva utredas och skyddas, exempelvis resurser som tagit ur bruk eller är små. Detta finns även som krav på medlemsstaterna i EUs ramdirektiv för vatten (Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2000/60/EG).
- *Ta fram en vägledning till hur dricksvattenförsörjning som markanvändningsfråga ska stärkas i den fysiska planeringen.* Regionen är expansiv och många kommuner planerar för utveckling. Riktlinjer för hur mark inom hög prioriterad vattenresurs vore ett bra stöd i arbetet med andra strategiska dokument inom kommunen, riktlinjerna skulle även kunna användas i de fall där en vattenresurs inte än har ett skyddsområde. Att dra fram ett vattenskyddsområde är tidskrävande och kostsamt, vilket slår mot en vattenresurstät kommun.
- *Bedriv rådgivning om hur konsumenter kan minska sin vattenförbrukning.* Samsyn behövs från de stora vattenproducenterna, idag är det inte ett tydligt budskap att uppmuntra abonnenter till sparsamhet med vatten när Mälaren är råvattenkälla.
- *Påtala behovet av möjlighet till statlig medfinansiering för större åtgärder och projekt som främjar vattenförsörjning.* Även förtydliga det ekonomiska ansvaret mellan olika aktörer för att uppnå målen och hur arbetet ska finansieras. Fördelning av kostnader mellan VA-kollektiv och skattekollektiv bör utredas.
- NVOA understryker behovet av regional samverkan för att planen ska uppnås. Det bör utses ansvarig för regional samordning.
- Det bör sättas upp indikatorer i planen för att kunna följa upp respektive mål på ett ändamålsenligt sätt.
- Mälaren står inför kvalitetsförändringar som på sikt kommer kräva mer avancerad rening vid vattenverken. Det beror dels på klimatförändringar men också andra faktorer som

fartygstrafik, närliggande industrier, eventuella olyckor och bräddningar av avloppsvatten. Ett visst arbete finns med att minska sårbarheten i Mälaren, koppla samman planen med det pågående arbetet och utred ytterligare proaktiva insatser som kan minska risken av kvalitetsförsämring av råvattnet i Mälaren.

1.5 Bilagor

1. Förslag till yttrande att skicka till Länsstyrelsen
2. Förslag till Regional vattenförsörjningsplan

Mats Rostö
VD
Nacka vatten och avfall AB

Anna Sandahl
VA-ingenjör
Nacka vatten och avfall AB